

eninger eller Forskudsforeninger. Det er jo ikke noget helt ukendt, at der dannes Laaneforeninger ved Sammenslutning af Mænd, uden at de faa Driftslaan af Statskassen at virke med. Ærede Medlemmer ville fra Finanslovbehandlingen i dette Foraar erindre, at man den Gang fra Statens Side ved visse Begunstigelser havde hjulpet til, at visse Tjenestemænd ved i Fællesskab at optage Laan opnaaede en Fordel, som de ellers ikke kunde have opnaaet. Naar man indenfor Tjenestemændenes Kreds, og jeg tror for Resten, der er noget lignende i Gære eller allerede er institueret noget saadant indenfor en vis Embedsmandskreds, danner Foreninger for at kunne optage Laan, siger jeg: Med hvilken Ret vil man da kunne nægte saadanne Foreninger at faa Driftslaan af Statskassen, naar Landmændene faa det? Med hvilken Ret vil man kunne henvise Tjenestemænd eller Embedsmænd til ved Sammenslutning at skaffe sig den fornødne Driftskapital i en af vore Banker, medens Landmændene skulle have deres Driftskapital oven i Købet maaske til en billigere Rente ved Udlaan være sig af Statskassen eller af Statslaanefonden. Det vilde være et absolut uholdbart Standpunkt. Vi maatte give Sammenslutninger af Tjenestemænd eller Embedsmænd eller hvilken som helst anden Sammenslutning — saaledes som den højtærede Landbrugsminister ogsaa nævnte — de samme Fordele som Landmændene.

Altsaa, jeg henstiller til Udvalget at tage under Overvejelse, hvilke Forandringer i Begunstigelserne for Forskudsforeningerne der maa anses for ønskelige for, at saadanne Foreninger kunne dannes og virke med Kapital, ikke laant af Statskassen, men tilvejebragt ved, at man i Fællesskab har optaget det fornødne Drifts-laan. Jeg nævner i saa Henseende navnlig to Punkter, som jeg tror ville have Betydning. Det ene er Ret til at sætte Foreningens Udlaansrente højere end de $4\frac{1}{2}$ pCt., som Loven af 26. Marts 1898 tillader. Det vil vel nok være nødvendigt at tillade Foreningerne at tage en noget højere Rente, navnlig hvis vi skulde beholde de Pengeforhold, vi nu have, hvad vi forhaabentlig ikke gøre, i alt Fald i længere Tid. Dernæst bør man give Foreningerne Lov til ogsaa at udlaane den Reservefond, som nogle Foreninger allerede have opsparet, og som det vil være heldigt i endnu større Udstrækning at faa opsparet til de Aar, hvor Afviklingen skal foregaa. Det vil ikke være godt for For-

eningerne ikke at kunne udlaane en Kapital, de have staaende som Reservefond, naar de samtidig blive nødte til at skaffe de fornødne Midler til Udlaan til deres Medlemmer til Veje ved Kassekredit eller paa anden Maade.

Jeg kan ikke undlade i denne Forbindelse navnlig i Anledning af, hvad der er udtalt af det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (Lindø), at udkaste den Tanke, som man ganske vist ikke kan give Udtryk i Lovforslaget, men dog nok kan udtale under Forhandlingerne, at man paa Egne, hvor der er flere Foreninger, og navnlig hvor flere benytte samme Pengeinstitut, kunde lade dem operere i Fællesskab, saa at de Driftsmidler, som den ene Forening paa et givet Tidspunkt ikke har gjort Brug af, kunne overlades en anden. Naar man i en Forening paa et givet Tidspunkt havde Brug for flere Penge, end man havde staaende i vedkommende Pengeinstitut, medens en anden Forening, der benyttede samme Pengeinstitut, ikke havde Brug for alle sine Penge, vilde der ikke være det mindste til Hinder for, at man ved Pengeinstituttet ordnede Laanene mellem Foreningerne indbyrdes. Man vilde kunne gøre det til en billigere Rente, end naar der skal optages en Kassekredit hos det paagældende Pengeinstitut. Jeg tror ikke, der efter Lovens Bestemmelser vil være noget til Hinder for denne Fremgangsmaade, men jeg nævner alligevel Sagen her, fordi jeg ønsker, at ogsaa det maa blive taget under Overvejelse i det Udvalg, som kommer til at behandle Sagen, at man ikke lægger Hindringer i Vejen for, at ny Foreninger, der virke indenfor samme Omkreds og navnlig benytte det samme Pengeinstitut, ved at ordne sig indbyrdes hjælpe hinanden med den fornødne Driftskapital. Det gælder jo om, at man overalt ordner sig saa økonomisk som muligt, og ikke mindst paa Omraader som disse, hvor der er Tale om at skaffe sig saa billige Drifts-laan som muligt.

Møestrup: De Indvendinger, der ere fremførte under Forhandlingerne af enkelte Talere, ere dels imødegaaede af den højtærede Landbrugsminister og dels af den sidste ærede Taler og for Resten ogsaa af det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (Lindø), saa jeg kan indskrænke mig til ganske faa Bemærkninger.

Det ærede Medlem for Skanderborg (H. Rasmussen) saavel som ogsaa det ærede Medlem for Fredensborg (Johan Knudsen) fremhævede stærkt den Bemærkning i For-